

VERTELLEN ZONDER WOORDEN

WIE?

Eric Verwoert, 22 jaar. Student Leraar VHO in Geschiedenis en Staatsinrichting aan de Universiteit Leiden.

WAT?

Een les over de Holocaust.

ACHTERGROND?

Na de havo koos ik voor de Lerarenopleiding Geschiedenis VO/BVE aan de Hogeschool Rotterdam. Nu ga ik voor mijn eerstegraads aan de Universiteit Leiden.

... IN EEN PAAR WOORDEN:

Humor, kennis, streng, verhalend.

WAAROM BESLOOT JE LERAAR TE WORDEN?

Eerst wilde ik advocaat worden, iets wat me op de basisschool al aangeraden werd door de docent van groep 8. Toen ik in 4-havo zat, begon ik vrijwilligerswerk te doen bij Festijn Zwijndrecht, een stichting die ervoor zorgt dat kinderen de vakantie van hun leven hebben – ik werk er inmiddels al acht jaar. Daar merkte ik dat ik het heel leuk vond om met kinderen te werken, maar dat ik me wel wilde specialiseren in één vak. Op de middelbare school was ik goed in Engels, maar uiteindelijk heb ik voor geschiedenis gekozen, omdat daarbij veel meer te vertellen is. Daarnaast had – en heb – ik het idee dat leerlingen bij geschiedenis veel meer kunnen leren van mij, dan ze ooit bij Engels zouden kunnen.

'De leerlingen hebben een idee van de omvang van de Holocaust zonder dat de docent maar een woord gezegd heeft'

TIPS VOOR COLLEGA'S

Mijn belangrijkste tip aan docenten is dat het vaak mogelijk is om veel te zeggen, zonder dat je iets hoeft te zeggen. In deze les hebben de leerlingen een heleboel geleerd en hebben ze een idee gekregen van de omvang van de Holocaust, zonder dat de docent ook maar iets gezegd heeft. De leerlingen waren wel geschokt door wat ze zagen, maar in het gesprek heb ik uitgelegd wat mijn bedoeling was en wat de lijsten betekenden.

MIJN SUCCESSES

Een les over de Holocaust, waarbij ik de leerlingen probeer in te laten zien dat de concentratiekampen vele malen erger zijn dan ze zich ooit kunnen voorstellen. De lichten in het lokaal zijn uit, en de zonneschermen zijn omlaag. De docent staat bij de deur en heeft de afstandsbediening van de beamer in zijn hand. Zodra de leerlingen zitten, loopt hij zonder iets te zeggen naar voren en richt hij de afstandsbediening op de beamer. De beamer gaat aan en het lokaal wordt iets meer verlicht. Als de beamer eenmaal is opgestart, is er maar weinig op te zien. Een afbeelding, maar hij is zo ver ingezoomd dat er alleen maar grijze, zwarte en witte pixels zichtbaar zijn. De interesse van de leerlingen is op dit moment gewekt, al zitten er nog een paar te praten. Dat maakt de docent niets uit, ze zullen spoedig al hun aandacht op het smartboard gericht hebben. De docent loopt naar de computer, pakt de muis en begint heel langzaam te scrollen, zodat de afbeelding wordt uitgezoomd. Een arm wordt zichtbaar, een hele magere arm. De rest van het lichaam is nu ook te zien. Als de afbeelding helemaal is uitgezoomd blijkt het een massagraf te zijn. Alle leerlingen staren nu.

Zonder iets te zeggen loopt de docent naar het smartboard en opent hij een pdf-document. Het blijkt een lijst te zijn. Een lijst met namen, geboorteplaatsen en de plaats waar diegenen zijn gestorven. Treblinka. Chelmno. Auschwitz. De titel van het document is Kindernamen 5000a. In dit bestand staan vijfduizend namen van kinderen die omgekomen zijn in de concentratiekampen.

Als de docent naar het bestandsoverzicht terugklikt, wordt duidelijk dat er nog meer van dit soort bestanden zijn. Kindernamen 5000b. Kindernamen 5000c. Zo gaat het door.

De docent loopt naar de lichtknopjes om het licht weer aan te zetten. De docent zegt nu dat dit het einde van de les is, maar dat de leerlingen die het willen mogen blijven zitten en mogen praten over wat ze net hebben gezien. Iedereen blijft zitten en een goed gesprek begint.

WAT DOE JE OVER TIEN JAAR?

Over tien jaar hoop ik les te geven aan (voor-) examenkandidaten en ze een goede basiskennis te geven die ze de rest van hun leven bij zal blijven. ▶